

Ändring i patientdatalagen (2008:355)

Sammanfattning

Utskottet lägger på eget initiativ fram ett förslag till ändring i 8 kap. 2 § patientdatalagen (2008:355) i syfte att åtgärda ett förbiseende i ett tidigare lagstiftningsärende.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 december 2008.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
<i>Bilaga</i>	
Utskottets lagförslag	6
Förslag till lag om ändring i patientdatalagen (2008:355)	6

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ändring i patientdatalagen

Riksdagen antar utskottets förslag i bilagan till lag om ändring i patientdatalagen (2008:355).

Stockholm den 30 oktober 2008

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (c), Ylva Johansson (s), Cecilia Widegren (m), Christer Engelhardt (s), Marianne Kierkemann (m), Lars U Granberg (s), Jan R Andersson (m), Lennart Axelsson (s), Chatrine Pålsson Ahlgren (kd), Margareta B Kjellin (m), Elina Linna (v), Lars-Ivar Ericson (c), Thomas Nihlén (mp), Finn Bengtsson (m), Per Svedberg (s), Ann Arleklo (s) och Maria Lundqvist-Brömster (fp).

Utskottets överväganden

Riksdagen beslutade i maj 2008 om en patientdatalag (prop. 2007/08:126, bet. 2007/08:SoU16, rskr. 2007/08:207).

Patientdatalagen (2008:355) trädde i kraft den 1 juli 2008 och innebär bl.a. att patientjournallagen (1985:562) och lagen (1998:544) om vårdregister sammanfördes i en ny lag.

Bland annat fördes patientjournallagens bestämmelser om patientens rätt att ta del av journalhandlingar inom enskild hälso- och sjukvård över oförändrade till patientdatalagen med ett tillägg. Tillägget innebär att även en närstående till patienten fick rätt att få ta del av patientens journalhandling. Bestämmelserna därom finns i 8 kap. 2 § patientdatalagen.

Enligt 8 kap. 2 § patientdatalagen ska en journalhandling på begäran av patienten eller av en närstående till patienten så snart som möjligt tillhandahållas honom eller henne för att läsas eller skrivas av på stället eller i avskrift eller kopia, om inte annat följer av 2 kap. 8 § andra stycket eller 9 § första stycket lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

Enligt 2 kap. 8 § andra stycket lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område gäller tystnadsplikt i förhållande till patienten själv, om det med hänsyn till ändamålet med hälso- och sjukvården är av synnerlig vikt att uppgiften inte lämnas till patienten.

Av 2 kap. 9 § första stycket lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område framgår att den som tillhör eller har tillhört hälso- och sjukvårdspersonalen inom den enskilda hälso- och sjukvården inte obehörigen får röja en uppgift från en enskild om någon annan persons hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det kan antas att det finns en risk för att den som lämnat uppgiften eller någon närstående till uppgiftslämnaren utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs.

Sekretesslagen (1980:100) gäller bara för den allmänna hälso- och sjukvården. Vid tolkningen av obehörighetsrekvisitet i 2 kap. 8 och 9 §§ lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område har det dock ansetts naturligt att söka ledning i skaderekvisitet som finns i sekretesslagens bestämmelser. Ståndpunkten är att den enskilde ska åtnjuta samma skydd för sin personliga integritet vare sig han eller hon behandlas av en offentlig eller privat vårdgivare (prop. 2007/08:126 s.132 f).

Således ska en menprövning utifrån nyssnämnda bestämmelser i lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område göras om journalhandlingen i sin helhet eller till viss del på begäran av patienten kan tillhandahållas honom eller henne, 8 kap. 2 § första stycket patientdatalagen.

Nuvarande hänvisning i 8 kap. 2 § första stycket patientdatalagen till endast 2 kap. 8 § andra stycket lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område leder till att en menprövning enbart ska göras vid

bedömningen om en journalhandling ska tillhandahållas patienten. Den närstående ges dock en ovillkorlig rätt att få ta del av patientens journalhandling.

Enligt 2 kap. 8 § första stycket lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område får den som tillhör eller har tillhört hälso- och sjukvårdspersonalen inom den enskilda hälso- och sjukvården inte obehörigen röja vad han eller hon i sin verksamhet har fått veta om en enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden.

Avsikten i lagstiftningsärendet var inte att den närståendes rätt att ta del av patientens journalhandling ska vara ovillkorlig, utan att hans eller hennes begäran att få ta del av journalhandlingen ska föregås av att en menprövning enligt 2 kap. 8 § första stycket lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område görs om journalhandlingen kan tillhandahållas den närstående eller inte (prop. 2007/08:126 s. 154 och s. 263).

Socialutskottet föreslår att 8 kap. 2 § patientdatalagen ändras på så sätt att en hänvisning görs till 2 kap. 8 § lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område i sin helhet. Därmed framgår av lagtexten att en begäran från en närstående till patienten att få ta del av patientens journalhandling inom enskild hälso- och sjukvård ska föregås av att en menprövning görs om journalhandlingen kan tillhandahållas den närstående eller inte.

Utskottets lagförslag finns i bilagan.

Lagändringen bör träda i kraft den 1 december 2008.

BILAGA

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i patientdatalagen (2008:355)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 2 § patientdatalagen (2008:355) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 2 §¹

En journalhandling inom enskild hälso- och sjukvård ska på begäran av patienten eller av en närstående till patienten så snart som möjligt tillhandahållas honom eller henne för att läsas eller skrivas av på stället eller i avskrift eller kopia, om inte annat följer av 2 kap. 8 § *andra stycket* eller 9 § första stycket lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

En journalhandling inom enskild hälso- och sjukvård ska på begäran av patienten eller av en närstående till patienten så snart som möjligt tillhandahållas honom eller henne för att läsas eller skrivas av på stället eller i avskrift eller kopia, om inte annat följer av 2 kap. 8 § eller 9 § första stycket lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

Frågor om utlämnande av en journalhandling enligt första stycket prövas av den som är ansvarig för journalhandlingen. Anser den ansvarige att journalhandlingen eller någon del av den inte bör lämnas ut, ska han eller hon genast med eget yttrande överlämna frågan till Socialstyrelsen för prövning.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2008.

¹ Senaste lydelse SFS 2008:355.